

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos példát sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvány-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, január 20.

Uj csata fejlődik Csernovictól keletre.

Budapest, január 19. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A tegnapi nap csendben telt el. Ma a legkorábbi reggeli órákban a Csernovictól keletre fekvő határszakaszon Toporoutznál és Bojannál új csata fejlődött ki. Az ellenség újra számos hadoszlopot állított harcra és egyes helyeken négyszer egymás után támadott. **Azonban a hősiesség védők mindenütt visszaverték.** Egyéb jelentősebb esemény nincs.

Olasz hadszíntér:

Gyengébb ellenséges osztagok támadásait Lucernél és a tolmeini hidtól északra, visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Verparor megszállásánál csapatunk újabb beérkezett jelentés szerint husz acélágyút zsákmányoltak. **Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német repülők támadása a tarnopoli orosz telepek ellen

Berlin, január 19. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Yser arcvonalon egy kisebb német osztag az ellenséges árokba előretört és egy géppuskát zsákmányolt. Az arcvonalon, a Lilletől nyugatra egészen a Sommetől délre eső területig mindkét részről élénk robbantó tevékenység folyt. **Ejjel ellenséges repülők Metzre bombákat dobtak.** Eddig csak anyagi kárról érkezett jelentés. Thiaucourtól délnyugatra reggel felé lezuhant egy ellenséges repülőgép. A bennülők közül az egyik meghalt.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonalon nincs ujság. Német repülőrajok megtámadták ellenséges raktártelepeket és Tarnopolon a repülőgépek kikötőjét.

Balkán hadszíntér:

A helyzet nem változott. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nyolcnapos orosz támadás a Kaukázusban.

Konstantinápoly, január 19. A főhadiszállás jelenti: *Kaukázusi-front:* Az oroszok támadásait, akik heves ellentámadásaink folytán jelentékeny

veszteségeket szenvedtek, erősítéseink megérkezése után az egész fronton megállítottuk. Az igen heves, nagy számbeli fölényben lévő ellenséges erők által végrehajtott nyolc napi támadás ellenére a *helyzet általában és reánk nézve kedvező.* Egyébként nincs jelenteni való.

Értéktelen véd- és dacszövetség.

Arad, január 19.

A Balkán legravaszabb és legeszesebb diplomatája, Európa apósa, Nikita megmutatta, hogy mi az értéke az entente-hatalmagnál az úgynevezett nemzetközi szerződésnek, a véd- és dac-szövetségnek, a „mindnyáian egyérik, az egy mindnyájunkért” káprázató jelmondatnak. „Egyetlen barátom” — **mint ahogyan III. Sándor cár** — **nevezte** — békerimánkodása a legbiztosabb dokumentuma annak, hogy a londoni egyezmény néven ismert haramia szövetség szerfölött gyöngye alapokon nyuszik. Anglia azt hitte, hogy a legnagyobb erőszakkal összedrótózott üstben időtlen időnkig forralhatja számunkra a gyilkos mérgeket. Albion ostoba bölcssei abban a reményességben ringatják magukat, hogy az üst összekötözött darabjai csak akkor válhatnak szét, ha Asquith-Bosko mester — a világ legutálatosabb bűvésze — leszedi azokról a bűvös erejű drótot, miután Anglia már zsebre vágta a mutatóványokért járó dus belépődíjakat.

Nikita részeg illúzióktól szabadtotta meg V. György király kalmár népét és gonoszul gondolkozó vezetőit. A Cetinjében most meginduló béketárgyalások megnyugtatóan szolgálhatnak a kishitűeknek: az entente szerződése nem egyéb értéktelen rongynál, amely annyit se ér, mint az a papír, amelyre irták. Azt hitte Anglia, hogy mihelyst a különböző gazdasági erőszak fegyvereivel sikerült kizsarolni néhány aláírást, már nyugodtan nézheti a nemzetek élet-halál harcát. Azt gondolta, ha Olaszországot a szén megtagadásának fenyegetésével, ha Szerbiát az emberanyag megvonásának lehetőségével, ha Francia- és Oroszországot a pénzügyes kötelezettség elfogadására rá tudja venni, akkor ő gögös egykedvűséggel szemlélheti splendid izolá-

tion fölíratu páholyából a porondon folyó véres marakodást.

A legjobb szimatu politikust, a nemzetközi helyzet balkáni leveli békáját most sem csalta meg pompásan kifejlődött telepatikus érzéke. Nikita látja, tudja, hogy az a hajó, amelyre őt patkányoknak szerződötték, nemsokára elmerül. A patkány már nem kapta meg a mindennapi zsiros hulladékot, tehát jogosan fölmondia a szolgálatot. „Nem így alkudtunk!” — mondhatta Nikita, amikor hiába várta a fejedelmek arany oiradás jachtjáról a megígért értékes anyagokat. Mert az aláírással, vagy esküvel megpecsételt ígéret, szerződés mindakét, vagy mind a hét részen csak addig szent, amíg a kényszerűség az ellenkezőjét tenni nem parancsolja. Montenegró akkor sem tarthatta volna meg a szavát, ha akarta volna is. Ennyit pedig, amennyit mostanáig produkált, akkor is megtett volna, ha nem is veszik a szavát „mindhalálig” erőszakkal. A Montenegró körül hullámzó világesemény meggyőzött bennünkett arról, hogy a londoni egyezmény csakugyan semmit sem ér. Mihelyt Franciaország belátja, hogy az érdekei ellen eseteledett amikor Angliához kötötte sorsát, s mihely az orosz cár előtt is teljesen világos lesz, hogy tönkretételnek hitt birodalma a pusztulás örvényébe zuhan, ha továbbra is egy uton halad az álnok politika hirdetőivel, akkor Montenegró ismét belejut abba a társaságba, amelyből az elfogulatlan milliók tapsai között önként kirekesztette magát. Hihető, remélhető és a művelt világ értékeinek fönmaradása érdekében kívánatos is, hogy ez minél előbb elkövetkezzék. Aki a békét őszintén kívánja, az szeretné már hallani Miklós cárnak, Viktor Emánuelnek és Poincarénak ezt a kijelentését:

— Köszönöm Nikita, hogy megmutattad a helyes utat.

Emlékezés

Lukáchy Miklósról.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

Déleleg, fiatalosivű, bohém-lelkű, jó századparancsnokom, kedves Miklós barátom: könnyes szemmel emlékezem rád, mivel tizenöt hónapot töltöttem együtt odalent a Bocche di Cattaro vidékén, a Lovcen lábánál, amelynek elfoglalásánál hősi halált haltál...

Es behunyom a szemem, hogy jobban lássak, mert amit látni akarok, az nem a jelen, hanem a múlt.

Azon az örökké emlékeztető júliusvégi vasárnapon, amikor harsi lázban égett az egész város és körülbe szorított kezekkel járt-kelt a legnagyobb várt polgártárs is — együtt olvastuk a Bloch-féle kirakatban kitett piros plakátot, mely hennünket „öreg népfelkelőket” is harcra hívott.

Másnap reggel együtt indultunk felfedező utra, egyik parancsnokságtól a másikhoz, de egyik sem akarta elfogadni jelentkezésünket, mert egyik sem tudta, hogy mit tegyen velünk.

Lukáchy az első napon már uniformisba bujt, mert mint szolgálaton kívüli honvédhadnagy, kötelezve volt — nem úgy, mint mi többiek, kik utolsó gyakorlatunk után lemondunk tiszti rangunkról — egyenruhát megtartani.

Feszeseen, fiatalos lázban égő arccal járt-kelt közöttünk és már szálló igévé vált lelkes mondása:

— Fiúk! Megyünk a csatába!

Közel két hónapot töltöttünk el Aradon, amíg végre megjött a várva-várt parancs, amely századunkat, ha egyelőre nem is a csatába, de Gyulára rendelte, még pedig gyakorlatban.

Mi tisztelt, megdöbbenve ez „óriási” feladattól: gyalog Aradtól—Gyuláig, kocsit béreltünk és alig jutott ki századunk a Simándi-utra, egymásután kaptunk fel a kocsinkra; egyedül Lukáchy volt az, aki az utnak több mint a felét gyalog tette meg, szakadó esőben, mindig elől menve. énekekkel, tréfás szóval biztatva az el-elfáradó legénységet.

O az első perctől kezdve komoly kötelességtudással fogta föl a helyzetet és megakart mutatni, hogy legény a talpán. Hivhattuk őt fel a kocsira, mutathattuk neki a még otthonról hozott jóféle elemőzsíját és bort, ő váltig erősítette:

— Ki akarom próbálni magamat.

Gyulán vette át Lukáchy véglegesen a 3-ik század parancsnokságát és 1914. október 19-én, mint rangban közöttünk legidősebb, ő vezette be Castelnovoig a három századból álló zászlóalját, mint szállítvány-parancsnok.

Amikor vonatunk Hercegovina területére ért, egyik nagyobb állomástól a másikig két-öreg hercegovinai polgártársat ültettek fel eszenlőri fedezet mellett a „pakli kocsira”, akik mint vonatunk tiszai szerepeltek.

Sosem felejttem el annak a két hercegovinainak az ijedt ábrázatát, mikor Lukáchy tolmács segítségével értésükre adatta, hogy ha vonatukat valamilyen baj éri, az ő keze által fognak kimulni ez árnyékvilágból.

Dalmáciába megérkezve Radovic községbe később Gosieba helyezték el századunkat, hol közel hét hónapot töltöttünk el.

Es alatt az idő alatt Lukáchy ugyyszólván együtt élt századja embereivel. Lassankint minden egyes emberének megismerte családi és

minden ügyes-bajos dolgát. Mindegyikkel, mint igazi atyai barát beszélgetett és minden ügyben segítő baktársa volt. Nagyon gyakran előfordult, hogy mint századparancsnoknak büntetnie kellett volna — ettől azonban borzasztóan félt.

Előfordult egyszer, hogy Beck főhadnagy egy tizedest vitt raporbra, aki valami parancsot nem teljesített és ellenszegült. A legderékabb emberek egyike volt, de ez egyszer hibát követett el, meg kellett büntetni.

Lukáchy pattogott, ordított dühében, a végén alaposan megrázta szegény Kuvina tizedest és úgy elhajította, hogy az csak úgy pördördött le a magaslatról, de nem büntette meg. Sőt, másnap titokban tíz koronát adott a még mindig remegő embernek, fátalomdiúként.

Imádta is őt a legénység és tudom, hogy sok-sok könyvet sirtak el fölötte most, hogy elesett.

Mint baktárs mindig és minden körülmények között valódi uri ember volt a szó legnemesebb értelmében. Szellemes, vigasztaló, bohémlelkű.

Jó Simon Jenő bátyánk bizonyára kegyelettel őrizte meg verses levelét, melyet ott írt a Szevi Györgyó kápolnában egy előrsi éjeli szolgálatunk alkalmával, melyben a zászlóalj tisztikarát jellemezte jókedvű rimes sorokban.

A költész tétet különben is rajongott. Meghozatta Aradról Madách: Ember tragédiáját és folyton azt olvasta, azt szavalta.

Amikor a nyáron Ciliópiába kerültünk és ott a tisztikart a kis helység színházának nézőterén szállásolták el, úgy volt, hogy egy szép napon hárman elküldtek az egész tragédiát. Miklós lett volna Ajám, Beck főhadnagy, mint közöttünk a legsubtilisebb és legnőiesebb: Éva és ő sorok írója, mint a legfelelősebb a társaságban: Lucifer.

Szegény Miklós hányszor szavalta:

„Minő csodás keverés
Rossz és nemesnek: a nő,
Méregből és mézből összeszűrve.
És mégis miért vonz?
Mert a jó sajtó, míg büne a köre
Mely szülte őt.”

Sok izgalmas, szép időt töltöttünk el együtt, szemben a Lovcen hegygyel, előrsi szolgálatban, de sok kedves órát is éltünk át hosszú tizenöt hónap alatt.

Amikor szabad napokon áthajóztunk Castelnovoiba, avagy később a forró nyári napokon Ragusába — mint ő mondotta: kulturát élvezni, olyan örömet érzett, mint egy gyerek, aki kirándulásra, vagy majálisra indult. Es ilyenkor nem nézte a pénzt, amit elköltött:

— Ki tudja, holnap a feldwachén eltalál egy bolond golyó, legalább addig is jól élek.

Mintha csak a jövőbe látott volna, mindig mondta, hogy ő ott fogja bevégezni életét. Amikor egyszer-másszor komolyabb kirándulásra indultunk, mindannyiunknak lelkére kötötte, hogy ha elesik, csak ügyvéd barátját Fischer Jenőt értesítsék, ő majd tudni fogja a többit.

De azért, amikor ez a szomorú sejtésem elpárolgott, gyerekes örömmel gondolt arra az időre, amikor újból otthon leszünk. Órákig képes volt elülni íróasztalánál és megrajzolni jövőre aradi garzon lakásának tervrajzát, melyet sógorának, Králits dr.-nak házában már ki is bérlet. Hosszu levélbeli utasításokat adott, hogyan rendezzék be és amikor a nyáron szabadságra hazatarttam, arra kért, hogy tényképeztessen le lakását, hogy lássa, hogy mi-

ként fog festeni új otthona, ha a békekötés után hazajön.

A lakás pedig, amelyet szeretők kezek rendeztek be a számára, hiába várja az ő lakóját.

De nemcsak alantasai és baktársai, hanem feljebbvalói is szeretettel és becsüléssel voltak iránta mindig.

Ranzendorff ezredes, Zöld alezredes és legutóbb zászlóaljunk szeretett parancsnoka, Sobranz Ödön őrnagy igazi baktársias szeretettel vették őt körül.

Tiszti étkezdéinkben mindig ő vezette a szót és kedves, jóízű történetekkel — régi jogász korából, — állandó derűs hangulatban tartott mindannyiunkat.

Liberalis gondolkodása boldogult apjának öröksége, kitől mindig rajongó gyermekei szeretettel emlékeztek meg; hiszen gyermekkor óta mindig zsidók közt forgolódott és legjobb barátai is azok voltak. Jogászkorabeli élményeinek előadásában azonban mindig ott szerepelt „egy pesti zsidó gyerek.” De erről oly jóízű humorral emlékezett meg, hogy még kedves főorvosunk Mann dr. sem haragudhatott meg rá soha sem.

... Emlékezem. Talán épen ma egy éve annak. Odakinn voltunk előrsi szolgálaton a Szevi Györgyó elnevezett 5—600 méteres magaslaton, abban a kis kápolnában, melyet ő rendezett be mondhatnám főúri komforttal. Még kicsiny petróleum-kályha is lobogott benne, melyen elgémberedett, hőtől ázott tagjainkat melegíthettük.

Délután öt óra.

Az est kezéül és a lebegő nap szennygarai, ahogy a tengeren megtörnek, valami csodálatos, eddig soha nem látott rózsaszín vetnek át az elérhetetlen magasságban elűtünk elnyúló Lovcenre. A Lovcen teteje méteres hóval borítva, pár száz méterrel lejjebb es a tündéres rózsaszín és még lejjebb a Babiak hegy lábánál már a leledozott nap komor sötétje.

Ott állunk kint a kápolna előtt és a csodás panorámát nézve mondom: milyen isteni szép is a természet.

— És az élet — mondja ő.

És ma, egy évvel a jelenet után, a leledozó nap, amely már a mi Lovcenünkön török meg, oda veti utolsó rózsaszínű sugarait az ő köves sírhalmára, amely alatt a mi kedves Miklós barátunk hősi teteme porladozik.

És diadalmas hadseregünk ott robog el az ő sírhantja mellett és birtokába veszi a bevehetetlen Lovcent.

Nyugodjál békében szikla sírodban kedves barátunk, jó baktársunk, amíg majd puha homi földben szőheted tovább örök álmodat arról, hogy milyen dicső is a Természet, milyen szép is az élet.

Radó Issó.

Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen elkallódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny” a harctereken közkezen forog és így az üzenet teitétlenülü rendeltetési helyére jut. Ezenel megnyitjuk az „Aradi Közlöny” tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szög — 60 fillér.

Kövess felszabadult serege az entente legnagyobb veszedelme.

(Az olasz királynő tanácsa a kormány akaratából. — Montenegrót élelmez-
zük. — Atkaroljuk az entente balszárnyát.)

— Távirati tudósítás. —

Genf—Budapest, január 19.

Elena királyné tanácsolta a kapitu- lációt.

München. A Münchener Post svájci forrásból jelenti: Miután a január tizenegyedik és tizenkettediki római tanácskozásokon meggyőződtek, hogy Montenegró menthetetlen, *Elena királyné azt tanácsolta atyjának, hogy, vagy meneküljön, országát cserben hagyva Itáliába, vagy pedig kérjen békét a monarchiától.* Az utóbbit kedvezőbbnek tartotta Nikita s ezen megoldás mellett maradt.

Kövess sereget fenyegetik Sza- lonkit.

Genf. A Petit Parisienne-ben Rousset ezredes kifejti, hogy Kövess hadseregének felszabadulása jelenleg a legnagyobb veszedelem. Itáliának meg kell védelmeznie saját érdekében Albániát. **Hogyha Kövess Ochridán és Monasztiron keresztül atkarolja az entente balszárnyát, Sarrail komoly veszedelembe kerül.** Már pedig Görögország eddigi passzivitása nem akadályozhatja meg az ellenség keresztülvonulását. La Croix tábornok sürgeti, hogy Sarrailnak olasz segítőcsapatokat küldjenek, hogy a tábornok így megkezdhesse az offenzívát. A várakozás céltalan és káros.

A magyar főrendiház a kapitu- lációról.

Budapest. A főrendiház ma ülést tartott Vavrik Béla elnöklété mellett. A megnyitóban az elnök Montenegró kapitulációjával kapcsolatban méltatta hadseregünk dicső fegyvertényét.

A béketárgyalások.

Bécs. A „Neues Wiener Tagblatt” jelenti joi intormált heivról nyert ertesülés alapján, hogy Otto Ede dr. volt cetinjei követünk csak mint a külügy-miniszterium kiküldötte ment Montenegroba, nem pedig mint azt egy tegnapi távirat jelentette, a tárgyalások bevezetésével megbízott teljhatalmu delegatus.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Montenegróban operáló csapataink előnyomulásának lendülete olyan hatalmas volt, hogy még a montenegrói részről történt békékérés sem bírta föltartóztatni. Kövess hadseregének az a szárnya, amely a Rumija-begyáncon való átkelése után a Virpazar előtt való magaslatokon harcolt, hűfőn birtokba kerítette magát Virpazar városát, amely a Skutari-tó partján fekszik. A hadsereg centruma a rjekai magaslatokról, amelyeket vasárnap ért el, megszállta Rjeka városát, amire ezután ezen a front részen megszűnt az ellenségeskedés. Itt már a montenegrói csapatok fegyverletétele megkezdődött.

Ezzel szemben Beranetól délre és a Tara mellett még kisebb harcok folytak, mert a

montenegrói fegyverletétel híre még nem jutott el oda. Virpazarban nagy hadianyagot zsákmányoltunk és kezünkbe jutott az onnan Antiváribá vivő vasúti vonal is.

Nikita király és a montenegrói kormány elhatározása Montenegró lakosságának minden rétegében nagy örömet és megnyugtatót keltett. A lakosság körében ugyanis már jó ideje barátságosabbra fordult a hangulat Ausztria-Magyarország iránt, mert a bolgárok beavatkozása óta a nép tisztában volt országga sorsával.

Bécs. A kapitulált Montenegrónak leszerelésére vonatkozóan a következőket jelentik:

A hozzáértő igen naivnak találja egy-két lap híradását, amelyben a leszerelés, fegyverlerakás módjait közli. Szó sem lehet arról, hogy portyázó csapataink országos kufatást rendezzenek és így szediék be a orngorcok szuró és lövő fegyvereit. Az ilyen nyomozó kutatás rendkívül sok embert kövstelné meg, ami kluzóriussá tenné a kis ország meghódolásának katonai hasznát. Ezenkívül ok nélkül megsértésök a meghódolt király és népének érzékenységét, ha alkalmi rendőrbatalmukat ilv uton-módon gyakorolnák. Még Bosznia-Herzogovinában sem paszkulánk bámulozás után, pedig ott annak idején még a hat centiméternél hosszabb pengéjű bicskátis be kellett szolgálni a hatóság nak.

Megehódolt országban a rend fentartásáért — a béketárgyalások idejére is — az ország uralkodója és kormánya szavatol. Montenegróban előreláthatóan minden községtől tuzokat szedünk. A község lezidősebb, letekintélyesebb polcérait, ami elegendő garanciát nyuít, a kapituláció feltételeinek végrehajtására. Fgyébként sem valószínű, hogy a békére ábitozó kis országban rendbontásra kerül a sor, mert a lakosság élelmezése, ellátása mi raitunk mulik s a polgári lakosság minden ellenséges cselekedetét most már szal is megtorolhatnók, hogy beszüntetjük, illetve ujra megakasztjuk az élelmiszerszállítást.

Montenegró siralmas helyzete.

Szerajevó. Montenegró gazdasági helyzete igen siralmas s különösen nagy az inség a legszükségesebb, nélkülözhetetlen élelmiszerek és fogysztási cikkek terén. A katonaságnak, illetőleg a katonai szolgálatot teljesítő lakoságnak még nemrégiben is meglehetősen készlete volt Bosznia keleti járásában összeharácsolt élelmiszerekből, amelyeket a megszállva tartott községek középületeiben s mecsutjeiben raktároztak volt el. E fronton várattlanul s meglepetészerűen megindult támadásunk azonban oly elementáris erővel zudult a orngorcokra, hogy valósággal megfutamodtak s még hadiszereket is csak nagynehezen vihették megukkal, a felhalmozott gabonát, sőt, szilvaizt, az összetereit marhát és jószágot zsákmányvunkul haayták. E készletek elvesztét egész Montenegró megszínylette, s harácsol élelmiszerkészlet mennyisége nagyobb volt, mint a kis ország többi készlete együttvéve.

Ezidőszerint körülbelül 180 000 lélek élelmezéséről kell sürgősen gondoskodni, mert az

ellátottak száma rendkívülien kicsi. Ha ugy alakulna a helyzet, hogy ez az élelmezési feladat reánk háramlanék, a boszniai készletek egy részének átutalására kerülné a sor. Avtác, Metalka, Hum átjáróknál könnyen megindulhatna az élelmezés, annál is inkább, mert béke idején is ezen az uton bonyolódik le a bosnyák—ornagore csereszorgalom.

Követésre érdemes példa.

Bécs. Montenegró kapitulációja és a kezdődő béketárgyalás nagy izgalomba fogia hozni ellenségeinket. Bizonyíték erre az a harácsol megnyilatkozás, amely Olaszországban máris támadt. Ellenségeinknek az a kísérlete, hogy a montenegrói eseményeket igyvekesnek lekicsinyíteni, csak gyöngye visszajálás a népek számára. Bizonyos, hogy Montenegró a balkónháborúkból 9000 négyzetkilométerrel megnövekedve került ki és lakosságának száma is 800.000 fővel szaporodott. azonban nemesak ez, hanem a geográfiai helyzete, továbbá a nagyhatalmaknak támogatása, valamint Nikita királynak a különböző udvarokhoz való személyes viszonya és egy századokban hercedzett nép ellenállása ezt a kis országot szinte fontos középontiává tette annak a politikai, nemzetiségi és katonai ellenségeskedésnek, amely a monarchia ellen irányult.

Az angol külügyi politika fölveten azon dolgozott, hogy együtt tartsa a szövetségeseiket és hogy a béke és a háboru kérdéseiben egyik se követhesse a maga akaratát. Hogy most e terv egy darabja kiesett, Sir Edward Grey diplomáciája vereséget szenvedett és az elszakadásnak egy olyan példája, amilyent Montenegró mutatott, más ellenséges országokban is támaszthat hasonló áramlatokat, amelyek megnehezítik London háborus politikáját.

Olaszországban tudatára ébredtek annak, hogy a Lovcent, amelyet az Adria Gibraltárjának nevezének, sohasem vehetik el többé fölünk. Az a tengerparti rész is, amelyet önként feladtunk a háboru kezdetén, Budua és Spizza jarmét hírtokunkba íutott. Montenegró kapitulációja lehetségessé teszi számunkra, hogy Észak-Albániában semmit sem történhessék akaratunk nélkül. Az olasz király e pillanatban Tarentóban időzik, hogy szemlét tartson azon a flottán, amely az Albániába való olasz csapatszállítást fogia fedezni. Most, hogy Montenegró megadta magát, ennek az eseménynek ráuk nézve nincsen nagyobb jelentősége.

LEGUJABB.

Érkezett éjjei 3 órakor.

Lugano. A Giornale d' Italia fejtegeti, hogy a központiak hatalmas támadása Szalonki ellen más a közel jövőben megtörténik. Szalonki az ostromnak nem állhat soká ellent.

Athén. Szkuludisz elnökletével ma minisztertanács volt, amely az entente legutóbbi jegyzékével foglalkozott. A kormány egyhangulag elhatározta, hogy az entente azon követelését, hogy a központi hatalmak követeit utasítsa ki, visszautasítják. A miniszterelnök naponta többször referált a királynak, Duzmanisz vezérkari főnökkel s az entente követeivel többször tanácskozott.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Görögország nem áll az entente melé.

— Konstantin király nyilatkozata. —

Berlin. A Lokalanzeiger tudósítójának Konstantin görög király a következőképp nyilatkozott:

— Sajnálom, hogy az entente tulajdonosokra vezetteti magát, amelyek katonai szempontokból sem indokoltak teljesen. Az entente Görögország elleni intézkedései folytonosan elviselhetlenebbekké válnak. **Teljesen szabad vagyok, semmi szempont nem köt le a nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy csakis népem javát tartom szem előtt.** Senki sem tudhatja, hogy a Balkánon nem e lesznek még véres harcok. Senki sem kívánja őszintebben ezeknek elkerülését, mint én. Többször hangoztatom, hogy Görögország részvétele nem Balkán-ügy, hanem csupán a világháború epizódja lenne. Nekünk csakis a Balkánon vannak érdekeink. Nekünk, szabad és független államnak szent kötelességünk a birtokunkban levőket és szabadságunkat megvédelmezni. Engem és országom felelős politikusaikat csakis népem jólétének megóvása vezé-

rel, sem szimpátia, sem antipátia. Kötelességem népem érdekeit teljes erőmből megvédelmezni. Németország, Ausztria-Magyarország teljesen korrekt magatartást tanúsítottak, barátságot mutattak. **Nem érzekmi momentum tehát, hogy ha Németország és a monarchia ellen fellépni nem akarunk.** Semlegességünk nem a gyengeség következménye, nem céltudatos akarása annak, hogy erőnket későbbi komoly időkre őrizzük meg, népünk szabadságát megőrizzük. A békekötéskor sokkal nagyobb sullyal léphet fel az érintetlen hadseregű Görögország, mintha a háboruba való beavatkozással meggyöngyítettük volna hadseregünket.

A tudósítónak azon kérdésre, vajon lehetséges, hogy az entente legújabb erőszakoskodásaival csatlakozásra kényszerítheti Görögországot, a király felelete ez volt:

— **Nem tudom, mit gondolnak, de mondhatom, hogy az ilyen remények teljesen hiúk.**

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: „Faun”.
Péntek: „Palika”.
Szombat: „Revizor” újdonság, először.

Haditudósító a háborúról.

(Payr Hugó előadása a Kőlcsey Egyesületben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

A háború tizennyolc hónapja alatt megszokott napi olvasmánya lett a közönségnek a haditudósítás. Az első, amit az újságban keressünk az, hogy mint jelent Hőfő, a második: mi érdekeseit, szöveget írnak a haditudósítókat a sajtóhadiszállásról. A haditudósítás annyira népszerű műfaj lett, hogy a magyar lapok tudósítói egymásután adják ki könyvben is háborús élményeiket, sikkeiket. Az első eset lesz azonban vasárnap, hogy haditudósító előszóval, a felolvasó asztal mellől, közvetlenül beszél a közönséghez arról, amit a háboruban látott.

A Kőlcsey-Egyesületnek sikerült megnyernie Payr Hugót, a Budapesti Hírlap tehetséges haditudósítóját, hogy a Kőlcsey-zaurok sorozatában tartson előadást a sajtóhadiszállásról, a harcmezőkön, meghódított országokban szerzett tapasztalatairól. Payr Hugó haditudósításából egy csapásra megszerette a közönség. Színes leírásnál, érdekes eseteknél, harci jeleneteknél, harcmezők festésénél többet tartalmaztak ezek a tudósítások; bevilágítottak a lelkekbe, emberek és országok; a mi fiaink és az ellenség lelkeibe. Nagy érdeklődéssel és várakozással néz tehát a közönség Payr Hugó előadására, amelyben az elbeszélés közvetlenségével kap érdekes képeket, megfigyeléseket egy magyar haditudósító háborús tapasztalataiból.

Payr Hugó előadása január 23-án vasárnap délután 5 órakor lesz a kulturpalota nagytermében. Payr mint haditudósító a sajtóhadiszállás parancsnokának engedélyével tartja aradi előadását és ma a Kriegspressequartierrel küldött táviratban arról értesítette a Kőlcsey Egyesületet, hogy az előadásra az engedélyt megkapta és már szombaton Aradra érkezik.

Az előadást a Kőlcsey Egyesület tagjai — az újonnan belépők is — zsújjal haligatják meg, mások pedig egy koronás belépőjegyet válthatnak a pénztárnál. — Tekintettel az előrelátható nagy érdeklődésre, a rendezőség külön intézkedéseket tett, hogy a közönség kényelmes elhelyezését biztosítsa.

* A színház hírei. Rajnai Gábor, a budapesti Nemzeti színház kiváló művésze csütörtökön kezd meg négy estére tervezett vendégszereplését, a Faun vígjátékban, amelynek címszerepében Rajnai olyan alakítással lépett a közönség elé, amely biztosította a budapesti Nemzeti színházban a Faun sorozatos előadásait. Ebben az alakításban gyönyörködik az aradi színházba járó közönség is, a vendégművész mellett a többi szereplők a társulat első rendű tagjai. Holnap pénteken A Palkát játssza a vendég. Szombaton pedig Gogoly nagy sikerű újdonságában A revizor-ban lép fel Rajnai, kiváló részt vesz csaknem az egész társulat. — Előkészületen A császárné, a Királyné színház páratlan sikert aratott operett újdonsága és A kisasszony férje szenzációs vígjáték újdonság.

* Carmi Mária az Apollóban. Igazi művészi estéje volt ma az Apolló-színháznak. Dacára Burrián hangversenyének, a publikum szüntelenül megtöltötte a nézőteret s elragadtatással gyönyörködött Reinhardt nagy tragédiájának, Carmi Mária új alakításában. Carmi Mária egyéniségének megfelelőbb miljöje nem is lehetne keresve sem találni ennél a csodás iró művészettel megkonstruált romantikus drámánál, amelyben az élet mélységei nyílnak meg előttünk. Carmi Mária megkapó játéka sokáig feledhetatlenné teszi ezt a művészi képet, amely a mozi legnívósabb s legszebb alkotásai közé tartozik. Még csütörtökön kerül vetítésre az Apollóban.

* A 9 ujjú ember. (Az Apolló óriási deklarációs előadása.) Napról-napra fokozódik az érdeklődés „A 9 ujjú ember” című szenzációs kalandor dráma iránt, amelyet péntektől kezdve mutat be az Apolló-színház. Az aradi premiert megelőzte a darab fővárosi sikere, amely főül-műlt minden eddigi moziké. A közönség kényelmére való tekintettel az Apolló-színház pénztára előre kiad jegyeket a drágább helyekre.

Bonyodalom a kenyérjeggyel

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

A napi kenyérjegy az Aradra beránuló falusiaknak is sok gondot és galibát okoz. A paraszt furfang azonban túljár a városi bölcseségen, amint ezt egy pécskai parasztgazdának Göze Gábor humoros eseteiben hasonló viszontagságos története igazolja.

Még a múlt hét péntekjén hízott sertéseinek eladása ügyében járt a városban egy ismert pécskai földesgazda. Egy kicsit elhízott alakja szinte önkéntelenül azt juttatja az ember eszébe, hogy a jóképű atyafi, vagy hentes, vagy dieznókupec, minthogy pedig ruhája nem zsiros, hát csak az utóbbi lehet. Mintán az üzlet végleges megkötése a múltkori szokásos áldomás fizetés után mára maradt, V. nram bejött Aradra és ott, ahol legutóbb a sertésekre való alkú kezdődött, folytatta az üzlet lebonyolítását.

Ahogy elhelyezkedett a kerek asztalnál és a „früstköt” megrendelte, a vendéglős megkérdezi:

— Hozott kend jegyet?

— Miféle?

— Amivel a kenyeret kapni.

V. bátyánk most olyan mozdulatot tett, mint amikor valaki azt mondja, hogy ennek elment az esze és gondolta, hogy ráhagyja.

— Hoztam.

— Adja ke' ide.

— Előbb hozza a pörköltet.

A korcsmáros azonban nem tárgyalt.

— Ha nincs igazolvány, nincs kenyér.

Erre a parasztgazda belenyúl a mellény zsebébe és kivesszi onnan a vasúti jegyet.

— Ehun e' a biléta.

— Ne vicceljen velem.

— No jó, előbb ide azzal a reggelivel, oszt' lesz másik.

— Addig készítse ki!

A dieznókupec most megint kotorászik a zsebében és egy összehajtott fehér cédulát tesz az asztalra.

A vendéglős hozza a gőzölgő paprikást, azonban kenyeret nem hoz hozzá.

— Hun' a kenyér? Hát csak nem hozta, pedig itt az cédula a személyleírásról.

A korcsmáros kíváncsian nézi meg a papírost, amelyből a közelítő hangos kacagása közben derül ki, hogy marhaszél.

— Ez se jó! Jelenti ki a vendéglős. Ha nincs kenyérjegy, hát egyék kenyér nélkül!

— Ha bolond volnék. Lásza ezt a pocakot? (a hasára mutat) Ebbe' még nem volt medecina, de az ur kedvéért se lesz. Adjon még egy fél liter bort, aztán a többivel ne törődjön.

Mire a vendéglős az italt elhozta, majd hanyat vágódott, részint ámulatában, részint dühében. A kenyérjegy hiányában szenvedő atyafi előtt az asztalon egy barnára sült pécskai cipő díszlet...

— Honnan szerezte ezt a kenyeret? — kérdezte a korcsmáros csodálkozva.

— A tarisznyámbul...

Csak nem hagyom magam tovább macerálni. Pedig még a bugyelárisomba van az születési újra oltási és két iskolai bizonyítványom még a pécskai omnibusz, meg a lovasuti jegy. És még ha ez se elég — az istenit — az urnak, hát még sorozási jegyem is van. Ugy nézzen rám, hogy én voltam Pécskán az öreg nagy bé népfelkelők között a 126-os számú 43—50 éves bemaradt katona...

Királyi elismerés a háborús polgári munkának.

(Rendjelek, kitüntetések, címadohányozások.)

Tudósítók.

Arad, január 19.

A hivatalos lap mai száma közli azokat a kitüntetéseket, amelyeket a király polgári egyéneknek buzgó és kiváló szolgálataiknak elismerésül adományozott.

A király elismerése.

A király elrendelte, hogy a közlekedés terén szerzett kiváló érdemeikért lovag Brám Miksa miniszteri tanácsosnak, a szabadalmazott Déli vaspálya társaság üzletvezérigazgatójának, Pábrv Sándor dr.-nak, az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak vezérigazgatójának és Nenzebauer Viktor miniszteri tanácsosnak, a mohács—pácsi vasut és a Dunapöszhajúzásai társaság igazgatójának, Rakovszky György dr. és Lónyay Ferenc dr. földmívelésügyi miniszteriumi miniszteri tanácsosoknak, valamint Berzovicz Zsigmond gazdasági főfelügyelői címmel és felleggel felruházott gazdasági felügyelőnek Elismerése tudtul adassék.

Ezenkívül Tolnay Kornél államvasuti igazgatónak az államtitkári címet, Jenik Béla vasuti és hajózási felügyelőnek, Kovács Lajos és dr. Malv Ferenc műszaki főtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és dr. Bud János miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet adományozta a király.

A Szent István rend kiskeresztjét kapta:

Follért Károly posta és távirda vezérigazgató és Payr Vilmos miniszteri tanácsos a honvédelmi miniszteriumban.

A Lipót-rend középkeresztjét kapták:

Perányi Zsigmond államtitkár, Varga Gyula dr., Lersch Vilmos dr. államtitkár, vezérségi és mezőmadarasi Madarassy Gábor államtitkár, Illo vav Lajos dr., Klebersberg Kuno gróf államtitkár.

A Lipót-rend lovagkeresztjét kapták:

Dubravsky Róbert, Pécsy József, Szomias Lajos dr. Serbán János, Téglás Károly, Melichár Kálmán dr., Jaczkó Manó, dr. Ferdinándy Gajza, dr. Neményi Imre, Papp Mihály, szentmiklósi és óvári báró Pongrácz Vince, Szabó Imre, dr. Grün János, dr. König Tivadar, Hartig Sándor, dr. Szűry János, dr. Neumann Károly, dr. Hollán Sándor miniszteri tanácsosok, Papp János udvari tanácsos államvasuti igazgató, Kolossváry Endre posta- és távirda műszaki főigazgató, Demény Károly posta és távirda főigazgató, Horváth Károly miniszteri tanácsos, a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke, dr. Emmich Gusztáv, Jalsoviczky Sándor, dr. Samassa Adolf, dr. H. dik Gusztáv miniszteri tanácsosok, Jekelfalussy Zoltán miniszteri tanácsosi címmel felruházott kivándorlási biztos.

A harmadosztályú vaskorona rendet kapták.

Pásztyai István dr., Jekel Péter, Fest Lajos dr., Kiszely Gyula miniszteri osztálytanácsosok, Békéssy Géza dr., Fáv Aladár dr., közegészségügyi főfelügyelők, Illosvay Gusztáv határrendőrségi főnök-helyettes, Markovics Ince főkapitányhelyettes, Dumitreanu Agos'on dr. főorvos, Liki Géza rendőrpáncosnok, Adám Géza, Oit János dr. miniszteri osztálytanácsosok, Reusz Ernő műszaki főtanácsos, Dunay László, Rödiger Ernő, Török László dr., Szeitovezky Tibor dr., Mátray Elemér címze-

tes miniszteri osztálytanácsosok, Vater József posta és távirda műszaki igazgató, Semsey Mihály, Rutter Emil posta és távirdaigazgatók, Schaden Frigyes, Hollós József posta és távirda műszaki főtanácsosok, Terlós György posta és távirda főtanácsos, Uhlerik Béla, Bacsinszky Wladimir dr., Ofner József üzletvezetők, Mersovszky Miklós igazgató-helyettes, Hoitsy Gedeon, Uray Zoltán, Littke Jenő, Kuun Viktor, Raner Ödön üzletvezetők, Luger Kamill királyi tanácsos főfelügyelő, Fontaine Emil, Vörös Zoltán királyi tanácsosok, felügyelők, Berinkey Dénes dr. címzetes osztálytanácsos, Kulcs Sándor főgyógyász-helyettes, Molnár Imre dr., Bögl Adolf, Ervei Pál dr., lovag Mearfort Viktor, baróti Huszár László dr., nagykálói Kállay Tibor dr., Valkó Lajos dr. osztálytanácsosok, orosz Bálványi Gyula pénzügyi főtanácsos, Horváth Arpád királyi tanácsos, az állampénztár igazgatója, Jankovics György dr., Neterda Modeszt, Schwöder Ervin dr. miniszteri osztálytanácsosok, dr. Wolf Nándor, dr. Sik István címzetes osztálytanácsosok, Frank Béla, Steinhrecher Rezső dr., Knapp Aurél dr., Clair Ignác, Erdey Aladár dr. miniszteri osztálytanácsosok, Koós Jenő, Lipthay Béla, báró Jeszenszky Károly miniszteri osztálytanácsosok, Ivádi Béla, Reus Andor dr. címzetes osztálytanácsosok, Kozma István, Keán Károly főerdőtanácsosok.

A Ferenc József rend lovagkeresztjét kapták:

Sándor Akos, Török István dr., Blaha Sándor dr., Szekér Andor és Tatits Arkád dr. miniszteri titkárok, Ifj. Vicsián Antal, Kiss Dezső dr., Tóth Géza dr., Máriássy Tibor báró dr. és Pilaszanovich Antal dr. miniszteri segédtitkárok és Pichler Lajos kivándorlási felügyelő, dálnoki és mezőmadarasi Medve Miklós, Sajó Sándor, Rédey Miklós, Schreiber Emil dr., Sándor László dr., Nagy Károly dr. detektív-főnök, Stefkovics Ferenc rendőrtanácsosok, Andráska Károly, Dornig Henrik dr., Korody M. Béla, Kaveggia Béla, Szentkirályi Béla kerületi kapitányok, Kénye Imre rendőrtisztviselőtanácsos és Orosz István rendőrfelügyelő, Pisch Sándor, Késmárky Dezső, Bánó Iván határrendőrségi tanácsosok, Stanzel Géza, Vörös Akos dr., László Ferenc dr. és Lahm Dezső határrendőrségi kapitányok, Nyirő Gábor tengerhajózási főfelügyelő, Pekár Gusztáv, Kallós Bertalan ipari főfelügyelők, Forster Gyula, Márta Miklós műszaki tanácsosok, Rosenkard György dr. miniszteri főalmozó, Frank Armin főmérnök, Ifj. Kövér Kálmán dr., Hazsi Radó dr., Jármy Elemér dr. miniszteri segédtitkárok, Vámos Armin felügyelő, Barakonvi Sándor dr. vezető főorvos, Wickmann József, Winkler Ignác, Fiala János, Ciganek Jenő, Farkas Ferenc, Wikkenhauser Ferenc, Müller Gyula felügyelők, Kovács Imre főmérnök, Schulhof Leó főmérnök, Szentes Ödön, Gertner Ferenc, Rurik Nándor főellenőrök, Kerner Lajos déli vasuti felügyelő, Denkó Ferenc dr., Aitay József dr., iklódi Szabó Andor dr., Thaly Zsigmond dr., Kiss Jenő, baranyavári Ullmann István miniszteri titkárok, farkasalmási Havas Jenő dr., szentkirályszabadiai Márfy Albin dr., nagykálói Kállay Zoltán dr. pénzügyi titkárok, Hartmann Béla pénzügyi tanácsos, Lehoczky Ferenc számtanácsos, Fajér Vilmos királyi tanácsos, államnyomdai aligaz-

gató, Donágy Ferenc államnyomdai üzletvezető, Angelly Róbert, Bárány Gerő dr. miniszteri titkárok, Gönczy Jenő dr., Fábian Jenő dr. miniszteri segédtitkárok, Stayer György dr., Nikora László dr. miniszteri titkárok, Szantony Géza dr., Bekéay Zoltán dr., Sárkány Oszkár dr. miniszteri segédtitkárok, Várady László dr., Gerencsér Jenő dr., Rónay László dr. miniszteri segédtitkárok, Szánthó Mihály erdőtanácsos, Kreblay Ernő, Beke Imre, Békéssy Jenő, Pihassy Géza gazdasági felügyelők.

A Ferenc József-rend középkeresztjét kapták:

Jablontfalvi és marsófalvi Marsovszky Móric miniszteri tanácsos, Közeghy Sándor, Ghyeczy Jenő dr., Schreiber Lajos dr., Farkas Kálmán, Haidós Béla dr. miniszteri tanácsosok, Décsy Lajos fizletvezető, Haidó Károly udvari tanácsos, a Győr—Sopron—ebenfurti vasut igazgatója, Maléter Zoltán udvari tanácsos, Szamcsvölgyi vasut vezérigazgatója, Véghe Károly udvari tanácsos, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság igazgatója, Vészfalvai Agoraszó Miklós dr., várteszai Várfassy Sándor dr. miniszteri tanácsosok, Podmaniczky Gyula báró és Lovas Sándor miniszteri tanácsosok, Domony Móric dr. a Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság igazgatója a Ferenc József-rend középkeresztjéhez a csillagot

A Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal

Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, államvasuti igazgató, Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, a Kszd. vezérigazgatója kapta.

A másodosztályú vaskeresztet kapta Buda Dezső a székesfőváros főkapitánya.

A Ferenc József-rend tizti keresztjét kapták:

Koromzay Frigyes, az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak igazgatója, Weber József, Wufka Albert és Breuer Mór királyi tanácsos, a Déli vaspálya társaság igazgató helyettesei, valamint Sterba Dezső, a szamosvölgyi vasut igazgató-helyettesei és Rumpel József a Kassa—oderbergi vasut üzletvezetője.

A király kiválóan buzgó szolgálataik elismerésül Szántó Menyhért miniszteri osztálytanácsosnak, a Társadalmi Múzeum vezetőjének és Hódy Illés Aladár miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott felső ipariskolai igazgatónak a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: A főrendiház mai ülésén Vavrik Béla elnök elparentálta Hosszu Vazul püspököt, majd a regnikoláris bizottságha beválasztották Plósz Sándort, Desseszty Emilt, Széchenyi Bélát és Szmercsányi Lajost. Ezután Edelshaim Gyulay Lipót gróf interpellált a hadiársvák dolgában. Megnyugtató kormányvillatkozatot kért arról, hogy a hőök árvaínak nevelítéséről és segélyezéséről a magyar állam illően fog gondoskodni. Tisza István gróf nem lévén jelen az ülésen az interpelláció válasz nélkül maradt. Az ülés öt órakor véget ért.

A pénzügyminiszteri biztos Aradon. Ma este Aradra érkezett Miskolcay dr. a IV. és VII. hadtest egészségügyi miniszteri biztos, hogy a város egészségügyi viszonyait tanulmányozza. Meg fogja vizsgálni azokat az óvintézkedéseket, amelyeket a polgári és a katonai hatóság tett a kiütéses tifusz elfojtására.

Olaszország szakítással fenyegeti szövetségeseit.

(Anglia ellen fordult Itália sajtója. — A kormány tudott Montenegró terveiről. — Entente miniszterek tanácskozása Londonban.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, január 19.

Lugano. Az olasz cenzura megengedi az entente hatalmak ellen a leghevesebb kirohanásokat. Különösen Angliát támadják a lapok. A nápolyi Mattinó támadja és sértegeti az angol államférfiakat és hangoztatja, hogy Anglia presztízse, hegemoniája örökre elveszett.

A vezető lapok, amelyekről nyílt titok, hogy az entente zsoldiában állnak, úgy írnak, hogy a sorok közül kiolvasható: Olaszország köszöni az entente eddigi szíves támogatását, de elég volt belőle. A maga útjain óhajt járni.

Mutatóból közöljük a legelterjedtebb olasz lap nagy feltűnést keltő cikkét:

— Ne izgassanak minket sokáig — írja a Corriere della Sera — mert szövetségeseink magatartása végre mégis olyan elhatározásra fog bennünket bírni, amiből nekik még kevesebb hasznuk lesz. Valóságos önteláldozás volt eddig is, hogy az osztrák határon tolytattuk a titáni küzdeimet, amely sokkal nehezebb, mint a szövetségeseink harca Franciaországban. Mindenesetre nevezetes események vannak a látóhatáron, de bármi is fog történni, az olasz vezérkarnak egyelőre montani taktikájához kell ragaszkodni, Olaszország olyan időpontban lépett a háborúba, mikor a szövetségeseink ügye egyáltalában nem állt tényszerűen és megse ért el előnyöket Ausztria-Magyarországgal szemben. Pozícióinkat nem fogjuk seregelvonásokkal veszélyeztetni és nem tesszük ki az országot invázióknak. Ajánljuk, hogy az angol és francia szövetségeseink sajtója hagyjon föl az ugratásokkal, mert azoknak esetleg igen furcsa konzekvenciájuk lehet.

A cenzura a Corriennek ezt a cikket, melyből sorok közt is sokat olvashatni, változatlanul átengedte.

Montenegrót is szidják az olasz lapok, de nem a kormányhoz közel állók. Ezek szépitgetni igyekeznek a rettentő csapatot, a többi pedig úgy tesz, mintha meglepte volna őket a kapituláció. Jól informált helyről érkezett táviratunk mást mond:

Lugano. Montenegró kapitulációját vezető körökben alighanem e'ore tudták. Scitbi báró volt szerbiai olasz követnek tegnapelőtt, még alig hogy Rómába érkezett, Brindisibe kellett visszautasnia, ahonnan azonban a szerb kormány tagjaival már Korfuba utazott tovább. Tittoni gyorsabban utazott vissza Párisba, mint szándékozott. Imperiali mári londoni olasz nagykövet ugyancsak a tervezett időpontnál hamarabb utazott Rómába. Sonnino külügyminiszter különösen hosszas tanácskozásokat folytatott a francia és orosz nagykövettekkel, valamint a hadügyminiszterrel.

A diplomáciai sürgős-forgás mellett feltűnik, hogy a kabinetnek parlamenti szempontból legkiválóbb tagjai megújítják külön tanácskozásukat. Valószínűleg a reformszociálisták és a szociális párt néhány nap óta észlelhető erővel ellenszékli magatartásáról tanácskoznak,

amely kiélesedett kritikával főleg a gazdasági bajokat, a Newcastleből Genuába történő szállítások díjtételének tonnánként százhat és fél lírára való emelését panaszolják fel és több száz szociálistikus községi képviselőtestület alapján a kormányintézkedések számos hiányára mutatnak rá.

A lapok Montenegró kapitulációjáról, amelynek pusztán lehetősége ellen is a Lovcen eleste óta felháborodással fakadtak ki, elkésredett szavakban emlékeznek meg. Az idevágó fejtegetésekben valóságos dühös szidalmazások foglaltatnak, de áttetszik az aggodalom az Albániában várható események, valamint az osztrák-magyar seregek másutt tehetős beállításai miatt. A Messagero és a Secolo, amelyek instrukcióit főleg Franciaországból kapják a monarchiának köztársaságá váló felváltásával kacérkodnak, Montenegró kapitulációját egyúttal intrikák eredményének mondják, becsületében gyalázzák Montenegrót és kifejtik, hogy Montenegró Skutarinak és más eddig el nem foglalt helyeknek feladásával árulást követett el, amely árulásnak Nikita valamely sötét terve lehet alapja.

A londoni Star hevesen támadja Olaszországot, mely nem akadályozta meg a Lovcen elfoglalását és ezzel Montenegró bukását. Olaszországnak ugyanaz Cattaro, mint Németországnak Calais: tolytonos veszedelmét jelent. Ausztria-Magyarország most már meg fogja akasztani az olaszok munkáját Albániában s lehetetlenné teszi egy Prizrend és Monasztir felől irányuló szárnyatámadást azt, hogy a szerb csapatokat reorganizálják.

Igen nagy bajok idején összedugják a fejüket az entente miniszterei. Mielőtt megcsalták Szerbiát és katonák helyett barátságos szavakat és meleg érzelmeket küldöttek neki. Párisban volt a közös miniszteri konferencia. Most, hogy Montenegrót is alaposan megsejítették, Londonba sietnek. Briand a francia premier már ott van.

London. A Timesnek jelentik Párisból: Az entente hatalmak miniszterei holnap tanácskozásra jönnek össze Londonban. Briand miniszterelnök már megérkezett.

Vajon az olasz sajtó magatartása után mit kereshet az olasz miniszterelnök Londonban?

Montenegró kapitulációja és békekérése bukaresti politikai körökben is tagadhatatlanul erős hatást tett. A lapok, amelyek a hirt ma reggeli számukban hozzák, még nem kommentálják az eseményt. Itt-ott egy-egy megjegyzés olvasható, hogy Montenegró a középeurópai hatalmak legkisebb ellensége és így más mint megadás, vagy megsemmisítés nem maradt számára hátra és ezek a szempontok ugyan pillanatnyilag az esemény tisztán katonai jelentőségének megítélését gyengítik, de nem tudják elhomályosítani azt, hogy Montenegró békekérése a négyesszövetség még nagyobb veresége, mint Szerbia le-

törése, amennyiben Montenegró tulajdonképpen azt demonstrálja, hogy magára hagyatva nincsen kedve az utolsó katonáig másokért harcolni.

Fábry Sándor dr. és Koromzay Frigyes kitüntetése

(Királyi elismerés az Acsev vezetőinek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

A hivatalos lap mai száma, mint erről más helyen megemlékezünk, egész sorát közli azoknak a kitüntetéseknek, amelyekkel a király a háboruban hivatali működésükkel kitűnt polgári tisztviselők érdemeit elismerte. A kitüntetések sorában van az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak vezérigazgatója és műszaki igazgatója is. Fábry Sándor dr. volt békési főispánnak, az Acsev. köztiestületben álló kiváló vezérigazgatójának a legfelsőbb királyi elismerést adta tudtul az uralkodó a közlekedésügy tereén szerzett érdemei elismerésül, Koromzay Frigyes Acsev. igazgató pedig ugyanabból az alkalomból a Ferenc József rend tiszti keresztjét kapta meg.

Mindkét kitüntetésről csak a legfőbb szintű örömmel és büszkeséggel vesz tudomást Arad közönsége. Fábry Sándor dr., aki ideestova tizedik éve áll az Acsev. élén és ugyanennyi ideje aradi lakos, szívvel-lelélekkel hozzájárult Aradhoz, lelkes, minden szép és közhasznú tevékenységben részt kérő polgár Aradnak, és amikor az uralkodó kitüntető elismerése szoroson vett hivatalos munkájáért felkeresi, úgy érezzük, hogy Arad polgársága azzal a szeretettel és ragaszkodással üdvözli Fábry Sándor dr., amelyet a municipális és társadalmi életben végzett munkájával már régen megszerzett. Az Acsev. a háború alatt mutatta meg azt, amit idebaza Aradon jól tudunk: hogy kitűnően szervezett és kitűnően vezetett vasutivállalat. Nemcsak a reá hárukt katonai szállításokat látta el tökéletesen, hanem a legnehezebb napokban is minden felhasználható erejével rendelkezésre állt a polgári közönségnek. amikor Békéscsaba és Arad között minimálisan szorított a polgári forgalom, az Acsev. és a kezelésben levő Alföldi Gazdasági Vasut tette lehetővé, hogy Arad a fővárossal vasuton érintkezhesett. Az Acsev. mintaszerűen működő szervezete minden elismerést megérdemelt a háború tizenhét hónapja alatt és különösen megérdemelten éri a legfelsőbb elismerés a vasutársaság fáradhatatlan, buzgó és nagy tudású vezérigazgatóját, Fábry Sándor drt.

A külön kitüntető elismerés nem maradt el azonban Koromzay igazgató számára sem, aki a vasut műszaki igazgatásának sok gondot adó, nagy felelősséggel járó munkáját látja el. Koromzay Frigyes az alatt a néhány év alatt, amióta az Acsev. igazgatója, teljesen beleáldta magát a vasut régi, nagynevű vezetőitől átszálló tradíciókba és azok szellemében tudta értékesíteni a vállalat javára tudását, képességeit. Az a sok nehézség, amelyet szállítás, motorok részére benzinszerzés a háború különböző fázisaiban okozott, soha nem érzett meg az Acsev. üzemen, forgalmán és ebben Koromzay igazgató előrelátó gondoskodása a részes.

A legnagyobb magyar magánvasutársaság vezetőinek kitüntetése a legszebb elismerése annak a nagy munkának, amelyet az Acsev. katonaság és polgárság érdekeit szolgálva a háború alatt végez.

Tisza István gróf a király nevében.

(Az uralkodó és a főhadparancsnok a magyar katonáról. — Interpelláció a halálba üldözött Cserey házaspár ügyében. — A képviselőház ülése.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 19

A képviselőház mai ülésén folytatták és be is fejezték a pénzügyi központról rendelkező törvényjavaslat részletes tárgyalását.

(Az ülés.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést. Jelen van Tisza István gróf miniszterelnök is, aki tegnap délután Bécsbe utazott, de ma reggeliére visszaérkezett. Az elnök felolvasta Kövess tábornok köszönő táviratát, amelyben azt mondja, hogy a magyar katonának és vitézségének köszönheti a fényes haditettét. Jelenti továbbá az elnök, hogy Cserey Ernő sürgős interpellációját jegyezték be a rendezett tanácsú városok tisztviselői mandátumának meghosszabbítása tárgyában.

A Ház ezután rátért a Pénzügyi Központ részletes tárgyalásának folytatására. Az első felszólaló Polónyi Géza volt, utána Barta Ödön foglalkozott a nyolcadik szakasszal. Ezután az elnök a szakasz vitáját bezárta.

Teleszky János pénzügyminiszter reflektált ezután Polónyi és Barta felszólalására.

Batthyány Tivadar és Hantos Elemér felszólalása után a pénzügyminiszter kijelentette, az új pénzügyintézetek alapításának tilalmát kimondó szakasz nem lesz visszaható erejű, amire a Ház a javaslatot elfogadta. Majd pedig a bevonult tanítók hozzátartozóinak, özvegyeinek és árváinak ellátásáról alkotott javaslatot tárgyalták le.

A bevonult tanítók özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló javaslat után a napirendet állapították meg. Holnapra a földgázról szóló törvényjavaslatot tűzték ki. Huszár Károly kérte, hogy a külföldi szakértők véleményét terjesszék elő. Az összerúghatatlansági kérdés tárgyalását Tisza utalva arra, hogy a rövid üléseken összerúghatatlanságot tárgyalni nem lehet, elhalasztották és áttérnek az interpellációkra.

(Az öreg ügyvédek katonai szolgálata.)

Ráth Endre a vérbajról interpellál, mire Sándor János belügyminiszter válaszol. Ráth Endre a 48–50 éves bevonult ügyvédek beosztásáról interpellál. Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelenti, hogy az ügyvédek helyzetének megkönnyítésére minden lehetőt elkövetett. Novák János a szabadságot katonák utazásáról interpellált. Harkányi János kereskedelemügyi miniszter megnyugtatólag válaszolt. Batthyány Tivadar az Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezéséről és a kiegyezéséről interpellált. Tisza István gróf Batthyánynak nem válaszol.

Urmánczy Nándor a magyar katonák panaszairól.

A miniszterelnök ezután felkéri Urmánczyt, hogy gondolja meg, célszerű-e olyan kérdéseket feszegetni, mint amilyenekről interpellációjában beszélni akar.

Urmánczy Nándor megvizsgálva lelkiismeretét — úgy mond — kijelenti, hogy elmeri mondani interpel-

lációját, melyet hajlandó zárt ülésen előterjeszteni.

Tisza István gróf miniszterelnök ezt nem tartja lehetőnek. Urmánczy ezután elmondja interpellációját.

— Akarja, hogy a magyar katonák üldözése véget érjen s kívánja, hogy vizsgálják meg, a hadvezetőségtől valóban távol áll-e a magyar katonák üldözése. Ha igen, vonják vissza a sérelmeket, engedjék meg a magyar beszédet, éneket s jelvényeket. A mai helyzet türehtelen, tarthatatlan. A fajgyűlölet kirtani nem lehet, meg kell azonban akadályozni tobzódását. A harctérről panaszos leveleket kapott, szomorú dokumentumait a magyar katonák szenvedéseinek. Ismerteti az öngyilkos Cserey tüzérhadnagy és felesége tragikus esetét és azt mondja, hogy magyarsága miatt üldözték és kergették a halálba.

Elismeri a király a magyar katonahősiességét.

(Tisza István gróf megtoroija a magyarság sérelmet.)

Tisza István gróf miniszterelnök elismeri, hogy az interpelláló tapintatosan elkerülte a szenvedélyek felkorbácsolását, mégis sajnálja a mai viszonyok között az interpelláció előterjesztését. Hogyha hiba volt az eseteket szóba hozni, ép olyan hiba lenne letagadni a magyar katonákkal szemben, hogy a sérelmek megtörténtek. Tudjuk, hogy a hadseregünkben a nemzeti érzéssel szemben bizonyos elavult felfogás uralkodik, a melyek a hadseregben szolgáló egyének hazafiságát háttérbe szorítják. Amikor a monarchiára fenyegető veszedelem bekövetkezett, egyek lettünk egymásért. Ne csak az olyan jelenségeket lássuk meg, amelyek joggal kivívják a kritikát.

A legfőbb haduról és a hadsereg főparancsnokától nyert felhatalmazás alapján rámutat arra a többször hangoztatott kijelentésre, hogy a magyar katonahősiességét ép a legfelsőbb körök méltányolják. Királyunk és Frigyes főherceg kijelentésére utal, akik ismételtén kifejezték elismerésüket a magyar vitézség és magyar katonák iránt.

Szörványos esetekkel találkozva ne essünk abba a hibába, hogy elfeledkezzünk az általános elismerésről. Sok helyen a magyar legénység a nem magyar ajku tisztekkel jól megérti egymást. Minden hadseregben vannak és akadnak rosszindulatú felebbvalók. Egységes nemzetiségű hadseregnél ezt csak is egyéni zsarnokoskodásnak minősítenék, a mi hadseregünkben azonban a felebbvaló és az alantas közötti surlódást lehetetlen

bizonyos nemzetiségi színezet nélkül elképzelni.

A Cserey esetreátterve kijelenti, hogy amennyiben a lapok hírei s az interpelláló előadása megletelnek a valóságnak, akkor Cserey esete a legajlasabb üldözése. Figyelmeztet azonban, hogy ne itéljünk elhamarkodva. Nem bizonyos, hogy a magyarságért üldözték. Lehet az eset magánbosszu is. A vizsgálatot megindítják.

Az interpellációra érdemleges válasza: ismeri a hadsereg vezetőit s tudja, hogy azok megbecsülik a magyar nemzetet s a magyar katonát. Ismeri felfogásukat és tudja, hogy a magyar nemzettel szemben az elfogultakkal ellentétben érvényt tudnak szerezni felfogásuknak, mely a magyar nemzetnek, a magyarságnak kedvez. Akik korlátozni akarják a magyar nyelv használatát, sérelmet követnek el a nemzeten, megkárosítják a hadsereget.

Minden olyan esetben, amikor a katonát magyarsága miatt éri sérelem, meg fog indulni a vizsgálat. A hadsereg vezetésének, a mely a magyar katonahősiességét mindig megbecsülte, elismerte, kötelessége a sérelmeket megtorolni.

A miniszterelnök válaszát úgy Urmánczy, mint a Ház tudomásul vették. Az ülés ezzel délután öt órakor véget ért.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Szerbia békekötésre biztatja Olaszországot.

(Fejvesztettség Rómában. — Szaloniki nem állja soká seregeink támadását.)

Milano. A milanolapok jelentik: Montenegró kapitulációjának hírére a szerb kormány tagjai pánikszerűen menekültek Szkutariból s hajókon Itáliába jöttek. A lapok szerint Szerbia kívánsága az, hogy a központi hatalmakkal kezdjék meg a béketárgyalásokat.

Lugano. Sonnino tanácskozott az orosz nagykövettel, majd a hadügyminiszterrel, akivel Salandra is hosszasan értekezett. A kormány tagjai közt teljes az egyenetlenség. Salandra már nem a helyzet ura.

Lugano. Az olasz koronatanácsos Danilo montenegrói trónörökös hevesen kitakadt Itáliára s az entente-hatalmak ellen, amelyek Montenegrót teljesen magára hagyták, Szerbia és Belgium sorsának tettek ki. Nikitavai egyetértésben bejelentette szándékukat a teyverletetelt illetőleg. A terv nem okozott meglepetést s nem is elleneztek.

Athén. Az Havas ügynökség jelenti: Péter szerb király Athénbe érkezett. Az uralkodót Konstantin király fogadta, majd a tengerészeti miniszter a király parancsára felkereste Pétert s a Pireus görög torpedóhajót rendelkezésére bocsátotta, amelyen a király Itáliába utazott.

Burrián hangversenye.

(A Vörös Félhold aradi estje. — Weil Magda, Vas Sándor és a filharmonikusok a kuiturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 19.

A terem telis tele. Az első sorban Resch Ferenc tábornok buzakék atillája, az Aradon időző tábori imám kis piros feze, Kintzig főispán, Varjassy polgármester azt mutatják, hogy a mai est török szövetségeseink egészségügyi intézményének javára: a Vörös Félholdnak készült. De a telt széksorok, kecses nyakon ingó formásra fésült fejcsék, itt-ott kitáruló illatos női vállak, sima plaztronok, ezek a zsibongó, zaigó, várakozással telt emberhullámok: ezek Burriánért vannak. A nagy énekesre kíváncsi mindenki, őt lesik, róla csevernek, Burrián nevéhez fűződik ez az est. Ez Burrián hangversenye, bár a Vörös Félholdnak hirdették.

Am a pompásan összeállított program olyan, hogy szebbnél-szebb számokon, értékesnél-értékesebb művészekkel vezet a váravártig: Burriánig. Abdul Medsid szultán indulójával a filharmonikusok kezdik. Zeilner Sándor karnagy int, az első taktus elhangzik és az első sorban felemelkedik a tábori imám. A török himnusz ez; állva hallgatjuk végig Donizetti pattogó, frissen pergő átmeit. A filharmonikusoknak nem kell dícséret.

Most Vas Sándor következik. A katonás-kodó zongoraművész híven szolgál feyverrel a hezának és művészetével minden hadi jótékony csinak. Valami különös, bánatos és emlékeztető van abban, amikor Vas Sándor a zongorához ül. Frakkban. Dél előtt még feldgrau egyenruhában volt, tegnap talán még Manlicherrel csinálta a „S-hulter“-t, most újai lágyan fehér billentyűket csóko'nak. Z'obszó. Értelmejük benne, hogy háboru van, vér van, halálok ezrei vannak, hogy ez a hangverseny is sebeket kötöz jövedelmével valahol Mezopotámiában, a Kaukázus bércei között, Szusz alatt... A zongora zengő zenéje tölt be mindent... Vas Sándor is elfeledi (lát-szik rajta), katonavoltát és csak művészetében, művészetének él most. A Paganini-Liszt Campanellával különösen nagy, ünneplő, kitüntető sikere volt ma este Vas Sándornak.

Ezután Weil Magda. Halványsárga ruhában, kis piros csokor az övéhez tűzve, fekete hajának keretében már attól is átszellemült az arca, hogy szívéhez szorítja a hegedűt. Weil Magda nem meglepetés, nem újdonság. Itt nőtt föl Aradon, itt nőtt fel szinte szemünk köztára, ügyes, ígéretes hegedűlő kis leánybóla hangszer tudatos, együttélő művésznőjévé. Nem oly nagy ideje, hogy utoljára hallottuk. És mégis nagy idő. Utolsó aradi hangversenyén már együtt volt Weil Magdában az, ami ma megvan: a briliáns technika, a hegedű művészetének minden varázslatos titka, az ami feltétlenül urnőjévé teszi hangszerének. De ma mégis hozott valami újat, örvendeztetőt. Szívet. A hidegség, az a merev fiatal, mondjuk inkább gyermek-leányos játék, amellyel idáig bosszorkányosan ügyes, fölényes, parancsolója volt a hegedűnek, leolvadt. Weil Magda, akit ma hallottunk, már nem csupán tud, hanem érez is, benne él minden hangban, lelkéből ontja ki a hurra a finomságot és szívvel remegi együtt a tutamokat. Az életben még lehet fiatal leány, a művészetben már megérett, kiforró, letki életével a zenében áttűzsedő. Sikere nagy volt és osztatlan.

Szünet után lépett végre a közönség elé Burrián. A nagy operaénekes két szakaszra

osztva — közben a filharmonikusok Haydn és Grieg számaival — a Lohengrin Grál elbeszélését és a Walkürből Siegmund tavasz dalát, továbbá Csajkovszkij Anyeginjéből Lenszki ártját énekelte, ez utóbbit magyar szöveggel, miután ezt a budapesti Operaház számára tanulta volt be. A művésztől, akiért három ország fővárosának operaházai versengtek, aki Drezdán, Bécsen, Budapesten kívül egész sorát a metropolisoknak hódította meg énekével, mit mondjunk a mai hangverseny múltán? Hangja szárnyalva, büszkén, fenségesen töltötte be a hál'amas termet, tapsokra ragadta a közönséget. Vajjon a várakozás volt-e tulontul nagy, vajjon az okozott-e bizonyos hangulatompitást, hogy az operai hősök impozáns kosztümje, külsejei hiányoztak és ezeket a frakk nem pótolta. A művészt, ugyancsak Weil Magdát Dienzl Oszkár kísérte zongorán, a leghívebbek és legfigyelmesebbek egyike ebben a metier-ben.

A buzgó filharmonikusok fejezték be az estét, amely szép idővelmet hozott a Vörös Félholdnak és hosszú idők múltán a nagy aradi hangverseny esték melegét, varázsát, szépségét adta meg. (+)

H I R E K. — LEGUJABB.

Erkezett reggel fél 4 órakor.

London. Konstantinápolyból jelentik: A porta elhatározta, hogy megtorlásul a letartóztatott és kérésre sem szabadon bocsátott konzulokért az összes francia, angol, orosz és olasz alattvalókat Kisásziába internálja.

Lugano. A *Corriere della Sera* jelentí Szatónikiből: Bulgária megegyezett Angliával és Franciaországgal, s kölcsönösen kötelezték magukat, hogy haditoglyaikat átadják Görögországnak. A lap hangsúlyozza, hogy a megegyezést Bulgária szövetségeseinek részvétele nélkül kötötte meg.

London. A Reuter ügynökség jelentí Rómából: Itt két hónapja tudták, hogy Montenegró helyzete igen szorongatott. Ugy híresztelik, hogy a kapituláció feltételéül a Lovesent átengedik a monarchiának, Montenegró pedig kikötőt kap az Adrián s megmarad szabad államnak. Nikita proklamációba közölte népével, hogy nem maradt más választás, mint megsemmisülés, vagy kapituláció.

London, A *Times*nek jelentik Athénból: A görög kormány tiltakozott a demir-hisszári híd felrobbantása miatt, ami megnehezíti Keletmacedónia élelmezését.

Athén. Hivatalosan közlik, hogy a 23. gyalogezredet a bolgár határról élelmezési nehézségek miatt visszavonják. Csupán egy zászlóalj marad a határon.

Washington. Gerard, az Unió berlini nagykövete jelentí: Németország az összes Földközi tengerben működött tengeralattjárók parancsnokaitól megkapta ama jelentéseket, amelyekben a parancsnokok kijelentik, hogy a Persia elpusztításáért nem felelősek.

Szófia. Vilmos császár a Nisben tartott csapatszemlén a forradalmárokból alakított macedon ezredeket különös figyelembe részesítette. A

tisztek és a legénység közül többeket megszólított, megkéröezte tőlük, hogy megvannak-e elégedve hazájuk teljes felszabadításával. Ezután beszéd kíséretében átnyújtotta a királynak elismerése jeléül a marsall-botot a bolgár csapatok vitéz közreműködéséért. Ferdinánd válaszában kiemelte, hogy büszke erre a kitüntetésre s arra a dícsőségre, hogy a német hadsereggel együtt működhetett.

— **Vilmos császár Nisben.** Berlinből jelentik: A Wolff ügynökség jelentí Szófiából: A pazarul feldiszi-tett Nisben ma déiben találkoztott Vilmos császár Ferdinánd királyival. A pályaudvaron bolgár díszszázad várt a császárra. Az uralkodók szívélyesen üdvözölték egymást, majd automobilon a citadellába mentek és ottan fogadták a bolgár, makedon és német csapatok tisztelgését. A császár átnyújtotta Ferdinánd királynak a marsall botot, viszont Ferdinánd király a tizenkettedik bolgár gyalogezred főnökévé nevezte ki a császárt. Vilmos császárral voltak Mackensen, Falkenhayn tábornagyok és János Albert mecklenburgi herceg. Ferdinánd kíséretében Boris trónörökös, Cyrill herceg, Bojadjev és Todorov hadseregvezérek, Radoszlavow miniszterelnök és Caprasikow miniszter. A német császár sok bolgár előkelőséget tüntetett ki vaskeresztel.

— **Az első gőzmozdony Arad utcáin.** Ma déiben gördült végig az első gőzmozdony a főuton. A közuti vaspálya teherforgalmát bonyolítja le a masina, amely ma debutált. Zádor Imre gépüzem igazgató és Heinrich Gyula mérnök, a műszaki bizottság tagja tették meg rajta a próba utat, amely kitűnően sikült. Két teher kocsi húzta maga után a vidáman fö-főgő és a háborus idöket szimbolizáló cé-pecske, amelynek a néphumor bizonyára talál majd megfelelő nevet és minden várakozás ellenére nem füstöl, hanem gőzt bocsátott az ég felé kéményén. Tehát közbiztsági szempontból feltétlenül kellemes csalódást okozott. Azt hittük, hogy bekormozza majd a levegőt, a tü-döket és a fehér nyári toaletteket, de ez nem igaz, mert csak gőzöl, de nem füstöl. A gőz pedig eloszlik, mint a buborék. A vonatási premier minden zavar nélkül, simán folyt le és holnap, ha a forgalom megkívánja, már két mozdony zakatol végig a főuton.

— **Ki ellen készülődik Románia?** Bukarestből jelentik: A Szófiában megjelenő Utronak írják bukaresti forrásból: „Románia háborus előkészületei tovább folynak. A legutóbbi napokban több, mint 1000 ló érkezett Oroszországból Romániába. Az orosz kormány csaknem az összes kívánságait kielégíti a bukaresti kormány-nak, azon reményben, hogy ily módon Romániát az entente oldalán való beavatkozásra bírja. A valóságban azonban Románia előkészületei nem a központi hatalmak és Bulgária ellen irányulnak. Ha a tavasszal Románia akcióba lépne, több, mint bizonyos, hogy Oroszországot támadná meg. A romániai lapok nagyrészt kommentár nélkül reprodukálják a bolgár lap érdekes feljegyzéseit.

— A város svájci rizse és zsírja. Lócs Rezső helyettes polgármester ma délben a nála megjelent aradi fűszer nagykereskedőknek beszámolt bécsi utjáról és tudomásukra adta annak eredményét. Deutsch Károly, a központi takarékpénztár vezérigazgatója, aki a helyettes polgármesterrel együtt járt el az illetékes helyeken, ismertette a tárgyalások fázisait és a megkötött megállapodásokat. Ezek szerint a 14 vagon rizst az ausztriai *Leitner'sche Einkauffsstelle* (megfelel a mezővárosi Haditermék Részvénytársaság intézményének) a neki átadott buxi rektoriatyok ellenében kifizeti és átveszi, de átengedi a Haditermék Részvénytársaságnak, amely bizonyos számú vagon rizs behozatalára engedélyt kapott a belügyminisztertől. A város rizsét beszámítja a maga kontingensébe és ha a miniszter engedélyt ad a városnak, kiszolgáltatja. Hogy ez megtörténik — mondotta a helyettes polgármester — a tanács megkéri *Kinzig* János főispánt a közbenjárásra. Veszteség semmi esetre sem éri a várost. A zsír az nem jöhet be Magyarországra, mert arra Ausztriának van szüksége és azt Bécsben eladja a város valószínűleg megfelelő haszon mellett. A kereskedelmi leboncolással a Központi Takarékpénztárt bízták meg. A megjelentek köszönetet mondtak a helyettes polgármesternek társadozásáért és a megállapodásokról felvett jegyzőkönyvet beterjesztik a tanácsnak.

— Kiütéses tifuszban megbetegedett aradi ezredorvos. Arad előkelő köreiből általános részvétellel fordulnak most *Luszt* Ferenc dr. ezredorvos felé. *Luszt* dr. ugyanis kiütéses tifuszban megbetegedett. Irtunk már arról, hogy a városban néhány kiütéses tifusz eset fordult elő. *Luszt* dr. a legnagyobb busszalommal teljesítette a városban orvosi kötelességét, a betegek gyógykezelése közben rá is áttért a veszedelmes járvány. Néhány nappal ezelőtt kezdte magát rosszul érezni. Az első napokban mindjárt nagy láz lépett föl nála. Tegnap délután *Tisch* Mór dr. főorvos, *Sturza* Márton dr., *Nofkovic* dr. ezredorvosok és *Schusster* Henrik dr. konziliumot tartottak a megállapították, hogy kiütéses tifusz lépett föl nála. Ma délelőtt beállították a honvédszár lakatnyában levő katonai ragálykórházba. Allapota ma nem fordult rosszabbra és remélhető, hogy a gondos gyógykezelés hamar visszaadja *Luszt* dr.-nak régi munkakörét.

— Előzetes hamisítások. *Grumás* László dr. rendőrkapitány, a rendőrbíróseg vezetője ma 50 korona fő és 50 korona mellékbüntetésre ítélte *Rotstein* Mór aradi fűszerkereskedőt, mert nulláslistát elnevezés alatt különféle gabonaneműekből kevert lisztet árusított, és külön 5 korona pénzbüntetésre ítélte, azért, mert a üzletében árusított maiorána idegen levelekkel és homokkal volt keverve. Pár nap előtt feljelentés érkezett a rendőrségre *Samu* Lipót Forray-utcai kereskedő ellen, mert az újszentannai tejszövetkezet által beküldött savanyú tejet forgalomba hozta. A rendőrség úgy *Samu* Lipót, mint *Mandl* Antal, a tejszövetkezet igazgatója ellen megindította az eljárást és *Grumás* László rendőrkapitány ma mindkettőt 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte.

— A pápa nem foglalkozik a békével. Rómából jelentik: A *Corriere d'Italia* illetékesek információja alapján megcáfolja azon híreszteléseket, mintha a pápa most újabb békeközvetítéssel foglalkozna. A pápa semminemű kezdeményezést nem tett.

— Huszmillió ékszerlopás. Amsterdamból jelentik: Az angol lapok részletesen foglalkoznak egy óriási lopással, amelynek áldozata India egyik meős gazdagsága fejedelme, a karpuntal maharadza. Amikor a fejedelem öt-hat évvel ezelőtt Londonban járt, megismerkedett egy spanyol nővel, aki apja éjeli kávéházában a vendégeket táncosul szórakoztatta. A maharadza beleszeretett a nőbe és szeretszállással feleségül vette, majd elvitte karpuntal maharadza háremébe. A spanyol nő lett a kedvence. A maharadza néhány héttel ezelőtt a spanyol nő kíséretében Európába akart jönni, de a háborús események következtében Egyiptomban rekedt. Kairóban a Helopolia-szállóban lakott a pártul bánt a pénzzel. A fiatal spanyol asszony a heliopoliai játéktérben olyan gyöngy nyakékkal jelent meg, amely legkevesebb félmillió frankot ért. Amikor a maharadza egy hollandi postagőzönsön vissza akart térni Indiába, a csomagolásnál kiderült, hogy eltűnt a fejedelmi pár összes ékeze, aminek huszmillió frank az értéke. A nyomnyakék is az ékezek között volt. A rendőrség megállapította, hogy lopásról van szó, amit nemzetközi tolvajok követtek el. Valószínűleg egész újján követték a Maharadzát s egy-két hűtlen szolgá segítségével hajtották végre a lopást. Azt a két szolgát, akire a kínosok őrzése volt bízva, letartóztatták. Még nem akadtak a tolvajok nyomára s azt hiszik, hogy sikerült nekik Londonba menekülni, ahol foglalatukból kiszedve, könnyen értékesíthetik a drágaköveket a Whitechapel tolvaitanván.

— Újra maximálják a zsír árát. *Varjasz* Lajos polgármester közhírrá teszi, hogy a miniszteri rendelet alapján a disznózsír, hár és szalonnának a közvetlen fogvasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban való árusítása esetére Arad sz. kir. város területén 1916. évi január hó 16-tól február hó 16-ig terjedő időre nézve a következőkben állapította meg: olvasztott sertészsír 6 korona 84 fillér, hár is olvasztatlan egyéb disznózsír 6 korona 40 fillér, friss szalonna 6 korona 20 fillér kilogrammonként. A fent felsorolt fogvasztási cikkeket a most megállapított áraknál magasabban árusítani tilos. A ki a tilalmat megszegi vagy a tilalomba ütköző ügyet megkötésénél bármely módon közreműködik az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kibárást követ el és az 1914. L. t. c. 9 §-a értelmében két hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

— A végzetes esők. (Artista dráma az Urániában.) Létezet foitón izgalmas cselekményű, utólrhetlen kivitelű és a legnagyobb művészi nagyságok által megjáratott drámát mutat ma be a színház. Ezek a tüneményes kvalitások szülték meg azt a szédületes sikert, mely ezt a drámát Berlinben, Bécsben és Budapesten az évad egyik legnagyobb művészi eseményévé avatták. Az összes eddigi artista drámát felülmúlja ez a nagyszerű film, amely lebilincselően izgalmas cselekménye, briliáns rendezése által egy igazi vérbeli művészfilm. Az artisták világának forró, delejes levegője, izzó szenvedélyek, földult lelkek, megbolygatott kedélyek, emberi gonoszság és jószág: együttesen egymásután olyan szemléltető módon vannak megtestesítve ebben a filmben, hogy ennek a kis társadalomnak ittőre misztérium előtűnik működik. — *Flaubert: Salamé* című világhíres regénye után készült film, mely kivitel és cselekmény tekintetében túlhaladja a „*Quo vadis*”-t, a legközelebbi napokban kerül bemutatásra az Urániában. 5

— Az „Aradi Tükör” harmadik száma. Csinos külsővel s élénk, érdekes tartalommal jelent meg az „Aradi Tükör” harmadik száma. A közönség nagy érdeklődése már is jövőt biztosított e fiatal, ügyesen szerkesztett lapnak, amelyet avatott újságírói tollak írnak. Az „Aradi Tükör” harmadik száma, amelyben több érdekes aradi hírt és információt olvashatunk minden papkereskedésben, dohánytösdében

és az utcán a rikkanosoknál kapható. Egyes szám ára 24 fillér.

— Adomány. Január 15-én *Rosenfeld* Ferenc sombrádi lakos házában, össze 104 társaság a vak katonák részére 17 korona 50 fillért gyűjtött össze. Ezen kívül *Rosenfeld* Fitus a rokkant katonák részére 6 korona 77 fillért gyűjtött. Az összegeket eszterórségi lapok útján rendeltetési helyre írtatták.

— A narancs és datolya kifiltása. A kormány ma kiadott rendelettel eltiltja a vállalk ellenséges állapotban levő államokból, azok gvermatelből a következő áruk behozatalát: narancs, sáfrány, datolya, ananász, szarvasgomba, kápri, kőtáblák márványból és alabástramból.

— Az Aerowash lényomásu mosógép gyakorlati bemutatása ma és minden esütőrkön délután 4 órakor látható Magyar Ferenc Arad. Zrínyi-utca 6 sz. gazdasági órá. és műszaki üzletében. Ára darabonként 24 korona. 991

— Gyermek-kocsik, gyermek-székkek csakis *Fischer* nagyruházásban 10 koronától 150 koronáig.

— Uéleti könyvek, u. m. *straszák*, *16* könyvek és irodai cikkek *Kerpainál*. 193

— Papírszalvéták ócsón *Kerpainál*. 193

Orlando olasz miniszter felesége rendőrkezen.

(Fogdaba csukták a kegyelmes asszonyt.)

Arad. Közlöny tudósítások.

Arad. január 19.

Az entente egész sajtóit bejárta az itt követező mulatságos történet híre:

A csodaszép *Pincio* kertjében a sötét örömeit élvezte egy déleleg római matróna. Tekintete álmódzón siklott végig az alkonyuló nap fényében csillogó Róma számtalan tornyán és kupaolán. A déleleg római hölgy egészen el volt mélyedve a felemelő látványban, de csakhamar kellemetlen véletlen riasztotta fel ábrándjaiból a rideg mindennapi életre. Mialatt ugyanis az örök város szemléletébe volt elmélyedve, kedves bolocni ölébe a kutyák között szokásos módon ismerettségkel próbált kötni. E társadalmi élet után való vágyakozás nemcsak rá, hanem urnőjére nézve is súlyos kellemetlenség előidézője lett. A törvény szemé ugyanis örködött. Egy rendőr kissé ideges hangulatban volt, figyelmessé lett az ebosaholásra és korholó tekintettel kutatott a kellemetlen zaj okozója után. Nagy bosszúsággal vette észre, hogy a bolocni ölében azt az államelleni büntényt követte el, hogy szájkosár nélkül hallatta hangját. A törvény őre argus szemekkel kémlelte ki, ki az ölében. Biztos nyomok alapján rövidesen felfedezte, hogy a bűns kis állat az álmódzó matróna tulajdona. Odalépett a hölgyhöz s így rivalt rá:

— A kutyáin nincs szájkosár, tudja, hogy ezzel a hanyagsággal büntetendő cselekményt követett el, mi?

A római konstábiel e szavakat oly nyomatékkal harsogta el, ahogy a római rendőrök a szép nimmel szemben szeretnek fellépni. A kültek biokahóseivel szemben sokkal udvariasalb hangot szoktak használni.

— Ne kiabáljon így velem, — méltatlankodott a matróna — én Orlando igazságügyminiszter felesége vagyok!

A rendőr guynos hahotával felelt:

— Ezt mindenki mondhatja. Hülyének tart engem? Mi jut eszébe?

— Még egyszer kérem, — folytatta a hölgy — hogy udvariasabb hangon beszéljen velem. Orlando igazságügyminiszter felesége vagyok. Különbön bármelyik nővel szemben más hangot kell alkalmaznia.

— Ahá, hát így beszélünk, — tört ki a rendőr — no, hát meglátjuk! Ha nem igazolja magát, tüstént beviszem a kapitányságra.

A római miniszterek feleségei, ha a Pinciere mennek sétálni, nem szokták magukkal vinni a személyazonosságukat igazoló irataikat. Orlando miniszter hitvesének követnie kellett a rendőrt és elszenvednie, hogy a benne gonosztevő nőt sejtő tömeg köréje csődüljön. A komisszariátuson a rendőr előadta panaszát, a komisszarius ur pedig kimondta, hogy „igazolók iratok nélkül nincs szabadság”. Orlando miniszter hitvese „daukli”-ba került. A kis bologni öleb nyomban kényelembe tette magát, az olasz igazságügyminiszter felesége azonban izgatottan és nyugtalanul járt-kelt a szűk cellában és a harag festette pirosra az arcát.

Amikor az igazságügyminiszter ur súlyos hivatalos dolgai végeztével hazatért, nem találta hon hitvesét. Az étel már kihűlt és Orlandoné őexcellenciája még mindig nem tért haza. A miniszter nagy nyugtalansággal a rendőrségre telefonált, a honnan azt az értesítést kapta, hogy egy nőt, aki magát Orlando miniszter feleségének adta ki, tartóztattak. Őexcellenciája autója tüstént elrobbogott a rendőrségre. A cella ajtaja kitérült és a következő pillanatban egymás karjába omoltak: Orlando és Orlandoné, mialatt az öleb, akit most már a rendőrök nem mondtak „piszkos dög”-nek, hanem a kutyaszépség ideáljának, vigan csaholta őket körül.

A rendőr és a rendőrbiztos természetesen hatalmas orrot kaptak és az eset óta minden kutya szájkosár nélkül ugrándozhat a Pincion, mert a rendőrök minden nőben, aki ölebével sétál, miniszteri hitvest gyanítanak.

TANÜGY.

(—) Meghívó. Az Aradi Tanítótestület Segélyalapja január 27-én d. u. 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a t. tagokat ez uton is tisztelettel meghívja Az elnökség.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Uj könyvek.

* A Társaság. A Hadsegélyző Hivatal működéséről és jelentőségéről emlékszik meg, hangulatos vezetőcikkben A Társaság e heti száma, címképpül hová a Hadsegélyző Hivatal népszerű főnökének, Kirchner Hermann altábornagyunktól sikerült arcképet Moldován Béla rajzában. Ezenkívül több érdekes cikk egészíti ki a sok rajzzal, és fotográfiával bővelkedő szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Ritz-szálló.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1916. évi január 20-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Rajnai Gábor vendégfelleptével:

A Faun.

Vígjáték 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

NYILTÉR.*

Flaubert:

Salambo

Uránia.

* Az eszen rovat alatt költségtérlet nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. január hó 21., 22., 23-án,
pénteken, szombaton és vasárnap

1
2
3
4
5
6
7
8
9

UJJU EMBER

Detektívtörténet 5 felvonásban.

A kereskedőnek vevőre, vagy megrendelőre mindig szüksége van,

tehát nem nélkülözheti a hirdetését!

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcsé
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadozoz 50 fillér! Kék, zöld, illa, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1946

Rozsnyay Mátyás gyógyszerertárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg desinfectálásánál, valamint a **torokbetegségeket** előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkívüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tabletták.**

Egy tégely 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habak! A szájüreg desinfectálja, utólagosan kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil” korpa-

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházsa szemben.)

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.
Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek
Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

288

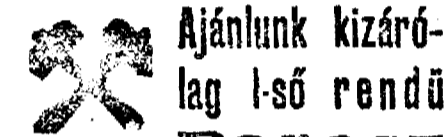
Rum és likőr

essentiák és compositiókban
valamint édes nemes papri-
kákban állandó raktár.

Saját véd-
jegyzett „Rumarom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter
finom tearum készítéséhez ele-
gendő, mindenütt kapható. 502
Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Ajánlunk kizáró-
lag I-ső rendű
Porosz

kőszent.
I-ső r. Porosz záborzel (Hindenburg)
kokszt

és Porosz
szénbrikettet.

Kicsinyben és nagyban a megren-
delést kérjük leszállítás előtt 2—3
nappal eszközölni. — Iroda-telefon
987. sz. — Telep-telefon 292. sz.

Aradi Kőszén és Kokszt
Forgalmi Vállalat Arad,
Andrássy-tér 20. szám

876—1916.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter alábbi rendeletét ezúton tesszük közhírré.
M. kir. honvédelmi miniszter 163/20/b. érn. 1916. a hadiszolgá-
latásokról szóló 1912. LXVIII. tc. 24. és 27. §§-ai alapján a követ-
kezőket rendelem.

Jelen rendelet életbe lépte napján a magyar szent korona orszá-
gának területén meglévő, alább felsorolt nyers gummit és gummi-
gyártmány készleteket hadi célokra igénybevettének jelentem ki. Az
igénybevétel kiterjed:

az összes nyers gummi készletekre (mosott és nem mosott álla-
potokra egyaránt); a már nem használható (ócska) autómobilkerék
gummitömlőkre, bármely méretűek is azok; mindennemű és minden
méretű autómobilkerék gummitömlőkre (új, használt, vagy ócska);
mindennemű és minden méretű autómobilkerék tömőgummi ab-
roncsra (új, használt vagy ócska). Az igénybevétel kiterjed a megne-
vezett tárgyra akkor is, ha azok az autómobilkerékekre már fel-
vanak szerelve.

A jelen rendelet értelmében hadi célokra igénybevett gummi-
készleteket azok birtokosa vagy megőrzője köteles 1916. évi január
hó 15. napjáig bezárólag a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium
ipari műszaki osztályának (Budapest, II., Lánchíd utca 1—3.) be-
jelenteni. A bejelentés a kereskedelmi és iparkamaráknál díjmentesen
kapható bejelentőlapon eszközölhető.

Az igénybevett készletek, a kivételektől eltekintve, el nem ide-
goníthatók.

Az igénybevétel alól indokolt esetben a m. kir. kereskedelem-
ügyi miniszter felmentést adhat.

Szent László-utca 1. szá-
mu házban, jelenleg Ko-
vács Soma és társa által
bérelt

üzlethelyiség

folyó évi május elsejétől
kiadó.

Érdeklődni: a háztu-
lajdonosnál, Szt. László-
utca 1. 511

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Az igénybevett cikkek birtokosai és azok, akik ilyen cikkeket
mások részére őriznek, kötelesek azokat a cikkeket, ha időközben az
igénybevétel alól fel nem mentettek, legkésőbb 1916. évi január
hó 31. napjáig a cs és kir. autómobilraktárba (Budapest, VI., Z4-
pólya-utca 13.) beszállítani.

Az átvétel bizottság újján, szakértők közreműködésével történik.
Az átvett cikkektől térítés jár, melynek nagyságát a szakértői
vélemény alapján az átvételi bizottság állapítja meg.

Aki a jelen rendelettel igénybevett cikkeket a jelen rendelet el-
lenére be nem jelenti, illetőleg be nem szolgáltatja, elítéli vagy a
jelen rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi, az, amennyiben
cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást
követ el és az 1914. L. t. c. 17. § a értelmében két hónapig terjed-
hető elzárással és 600 korona-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.
A miniszter helyett: Karácsony s. k., államtitkár.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy abban foglaltaknak mindenben
eleget tegyenek.

Arad, 1916. évi január hó 8-án.

A városi tanács.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeik-
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat.

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydegánatok

elmulasztására, fagy
viszketegség biztos-
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állanó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni.

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona

Szűrvesztő-Depilator.

E kitiűő, a maga nemében pára-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
tatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszor-
tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendeők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

L. . .

Levelet írtam. S.

24

LEVELEZÉS.

Kedvesem,

soraid nem értem, miért kell annak megtörténni, ha mi nem akarjuk. Várlak mielőbb egész uapra. Csókol Udvoesség.

91

Előkelő

középkori nriember tisztességes ismeretségét keresi fiatal ur-asszony. Leveletet „Előkelő” jelíggére a kiadóhivatalba kér.

520

OKTATÁS.

Magántanulók

felvételnak, összevont vizsgálatra is felelősséggel az I. sz. Fiuinter-nátusban Arad, Chron Aron-u. 1.

124

ALKALMAZÁST NYER.

Egy jóházból való leány

2 nagyobb gyermek mellé keresetlik. Cim: Kohn Arminné, Eötvös-utca 11.

515

Bejáró házmesternő

kerestetik. Jelentkezhet Erzsébet-körut 1a. reggel 8—9.

525

Német nevelőnő

két gyermek mellé azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

529

Irodai teendőkhöz jártas

ügyes hölgy azonnal alkalmazást nyer. A német nyelv tudása is megkívántatik. Ajánlatok „Ügyes” jelíggé alatt a kiadóhivatalba küldendők.

532

Intelligens kisasszony

jó fizetéssel alkalmazást nyer Kerpel Istó üzletének könyvtárságiában.

534

Egy fűszerüzletében jártas irodai egyén kerestetik Pollák Jósef fűszernagykereskedésében.

581

ALKALMAZÁST KERES.

Radmentes,

középkori nős ember, magyar és román nyelvet perfekt bírja, kisebb gazdaság önálló vezetésére ajánlkozik; ordokezeléshez is ért. Cim a kiadóhivatalban.

526

Kiszolgáló leány,

ki könyvelésben jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

530

INGATLAN.

Eladó

a Fácán-utca 6. számú ház.

251

Modern magánház

6 szobás lakással, még 9 évig adómentes eladó. Bővebbet: Magyar-utca 18. szám alatt.

462

ÜZLETEK.

Trafikot

keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

528

Saroküzlet

nagy, világos, száraz, gáz- és villanybevezetéssel, műhelynek, raktárnak, esetleg lakásnak kiadó Csernovits Péter-utca 16.

535

Atvételre keresek

főtéren vagy közelében egy kisebb trafikot, vagy fűszerüzletet. Cim a kiadóhivatalban.

478

Jóforgalmu,

24 év óta fennálló liszt- és kenyér-üzlet sütődével, bevonulás miatt eladó. Bővebbet Labdás Péternél, Boros Beni-tér 15.

490

KIADÓ LAKÁS.

Egy háromszobás lakás,

központi fűtéssel, butorozva, kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

533

Két elegánsan butorozott

szoba, fürdőszobával, február hó 1-re kiadó: Dezső-utca 4/c.

514

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzletnek ótra igen alkalmas, azonnali kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly hej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz.

891

Két új vastongeiyes kocsi eladó. Cim a kiadóhivatalban. 518

Eladók

50 kg. lekvárt, 20 mm. túsfát, egy pár gyönyörű pávát, egy 8 éves nagyon szép kandisnót és 10 drb. részvényt. — Vegesek használt fűrdőkádát, két lovat, két szamarat és bakancsokat parasztiok részére. Készíve elvállalom szoba, pálinka és más vásárlásának közvetítését. Popoviciu Vasilián tanító, Marosborfa.

524

Eladó

több kiszívott táltékpipa és két vadászfegyver. Bleier Ignátz, Szt.-Pál-u. 2.

229

KÜLÖNFÉLE.

Három méter szövetből

divatkosziümöt készít Fekete Arpád, Deák Ferenc-u 16.

510

Menthol sósborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyhító háziszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár.

12

Melaolt.

A legártalmatlanabb arcszépítő és fínomító. Izadó, fényes, zsiros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött tovadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet fínomságu barnával volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elfruznak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs pipereszappan és vegyészeti gyára Aradon. Tüz mellett ne használjuk.

12

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

80482—1915. kh.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében 1916. év folyamán működő békéltető-bizottság segéd-tagjainak megválasztására a békéltető-bizottság alapszabályainak 8. §-a értelmében határnapul 1916. évi január hó 23. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre ki-tűzöm s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tar-

tozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választási fog egy úvre-szólo megbízással 45 tag és 15 póttag.

A választás felkeltással vagy szavazó lapokkal történik és vissza nem utasítható.

Green, főkapitány.

Hirdetmény.

Alóírott hegyközségi Elöljáróság közhírré teszi, hogy

Arackövi hegyközség

a folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor

hegyszéki gyűlést

tart, melyre a hegyközség tagjait ezennel tisztelettel meghívja a

hegyközségi Elöljáróság.

A közgyűlés tárgyak:

1. A számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált 1914. évi hegyközségi számadás jóvá-hagyása.

2. Stampfl György kérelem az általa jókarba hozott hegyközségi utnak nevével való el-nevezése iránt.

Arackövi, 1916. január hó 15.

Arackövi Hegyközség Elöljárósága.

Szondy Imre

Jegyző.

522

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintés-bacillust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintés bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány ki-irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-irtására 12 K.

„Matteine” vegyészeti laboratórium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz. Telefon 10—45.

511